

Stran: 1, 1
Rubrika: /
Žanr: poročilo
Površina članka: 1 cm²

V umetnosti in kulturi je pluralnost zaposlitvenih statusov obsežna, ima dolgo tradicijo in jo najdemo tako v javnih in zasebnih zavodih, društvih ali združenjih, kjer imajo nekateri stalno zaposlitev, drugi začasno, tretji pa delajo kot samozaposleni. Status samozaposlenih v kulturi se je včasih imenoval status svobodnega kulturnega delavca (1). Predpostavka te svobode je, da institucionalni okviri dušijo ustvarjalnost, ker jo disciplinirajo. Biti sama svoja, od nikogar last in imeti čas in prostor za ustvarjanje, ki ga nihče ne ovira in omejuje, je v umetnosti posebna vrednota, zato je samozaposlenost v kulturi status s tradicijo. Kljub samostojnosti je vključeval uveljavljanje osnovnih socialnih pravic, ki so omogočale vsaj delno neodvisnost od trga in zagotavljele neko mero varnosti. Postfordistični čas je kulturne vzorce zaposlovanja posplošil na vsa področja dela. Svobodna izbira statusa v sedanjem globalnem ekonomskem in družbenem režimu implicira odgovornost za izbiro, ki predpostavlja tveganje, da bo napačna, ker pa jo sprejmejo ljudje sami, postane morebitna napaka v izbiri njihova lastna odgovornost. Tako je umetnost umeščena v polje zasebnega, individualnega, kot da z javnim nima nič opraviti. Delo umetnic in kulturnih delavk bi v tem smislu lahko povezali s konceptom "nedela" skrbstvenih delavk, kjer je skrb produkt ženske narave, umetniški izraz pa stvar užitka in notranje nuje, zato ni uvrščeno v plačljivo delo.

Takšno razumevanje ima v sedanjem času usodne posledice, saj fleksibilnost zaposlitvenega trga določa prekorno eksistenco, s čimer Paolo Virno* označuje nepredvidljivo vsakdanje življenje brez vsakršne varnosti. Ta permanentna ranljivost se pojavlja v vsakem delu, tudi na področjih, kjer je bila redistribucijska vloga države zelo pomembna. Na vseh teh področjih uvajanje trga intenzivno poteka zadnji dve desetletji in pomeni predvsem strukturiranje teh področij (tudi umetnosti) kot tržne dejavnosti, da bi "stanjšali" državo. Svoboda in ustvarjalnost sta v novem sistemu še bolj poudarjeni, ker naj bi prinašali osebno rast, energijo, zadovoljstvo, ki vodijo v najvišjo samoizpolnitvev. Če jih želimo racionalizirati z zahtevami po plačilu in socialni varnosti, jih bomo za vedno izgubili. Sedanji čas se po prepričanju, da za umetnike revščina pravzaprav pomeni le še večjo ustvarjalnost, vrača v temne čase minulih stoletij. (Vesna Leskošek)

* Intervju s Paolom Virnom v spletni reviji Open 17, z naslovom A Precarious Existence: Vulnerability in Public Domain. Dostopno na: <http://classic.skor.nl/artefact-4172-en.html> (19. 8. 2011).

Renata Salec, Ksenija Vidmar Horvat in Marija Mojca Pungerčar bodo razpravljale o svobodi, izbiri, revščini in spremembah, ki jih delavke doživljajo v vsakdanjem življenju oziroma o prekarnosti njihove eksistence. Pogovor bo povezovala Vesna Leskošek.

Renata Salec je doktorica sociologije, redna profesorica in znanstvena svetnica na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Predava na London School of Economics, Cardozo School of Law New York in Birkbeck College School of Law v Londonu. Njena znanstvena interpretacija sodobne stvarnosti zbuja zanimanje predvsem zaradi pronicljive analize očem pogosto skritih in neopaznih pojavov in procesov v postindustrijskih oblikah kapitalizma, ki korporacijsko in politično moč spretno predstavljajo kot vsakdanje izbire, želje in hotenja ljudi.

Oglejte si tudi

- ▶ [Okrogl miza o zgodovini in zgodovinjenju slovenskega gledališča dvajsetega stoletja](#)
- ▶ [Pogovor z dr. Francetom Bučarjem](#)
- ▶ [Pogovor s Polono Mikolič](#)
- ▶ [Intervju: Tanja Lesničar-Pučko v pogovoru z Barbaro Rajgelj](#)

Vaš izbor na vaš email!

Stran: 1, 1
Rubrika: /
Žanr: poročilo
Površina članka: 1 cm²

Marija Mojca Pungerčar je slikarka, ki že desetletja združuje sodobno vizualno umetnost in vsakdanje življenjske izkušnje ljudi v času globalnega kapitalizma. Političnost družbeno angažirane umetnosti je vidna v večini njenih projektov, od problematiziranja brezposelnosti žensk v tekstilni industriji (*Singer*), do opozarjanja na za ženske diskriminatorno politiko zavarovanj, ki iz privatnih zavarovalnic prehaja v državno politiko (*Tablice smrtnosti*). S svojimi projekti opozarja na pomen skupnosti in povezovanja.

Ksenija Vidmar Horvat je izredna profesorica za sociologijo kulture na Filozofski fakulteti. Raziskovalno se ukvarja z vprašanji evropske identitete, državljanstva, spola in globalizacije. Je avtorica več znanstvenih del, nazadnje monografije *Zemljevidi vmesnosti: Eseji o evropski kulturi in identiteti po koncu hladne vojne* (Sophia, 2009). Trenutno pripravlja dve knjigi o spolu in nacionalizmu ter kozmopolitству.

Pogovor bo potekal v slovenskem jeziku.

Organizacija: Mesto žensk; V sodelovanju: Galerija Škuc

Vir: Društvo Mesto žensk, Napovednik.com